

Spis treści

Wstęp do wydania polskiego (<i>Hanna Rubinkowska-Anioł</i>)	9
Przedmowa do trzeciego wydania	15

CZĘŚĆ I.

Pod obcymi flagami: 1914–1930

I.	Wczesne lata XX w.	19
	Spuścizna historii	19
	Rozbiór Afryki	20
	I wojna światowa, 1914–1918	22
	Szersze konsekwencje wojny	23
II.	Afryka kolonialna: do 1930 r.	26
	Od rządów wojskowych do cywilnych	26
	Konsekwencje ekonomiczne	28
	Nowe podatki	31
	Uprawa na eksport	32
	Wady i zalety „postępu”	33
III.	Reakcje Afrykanów: przed rokiem 1930	35
	„Pacyfikacja” w praktyce	36
	Pierwsze próby wyzwolenia się spod władzy kolonialnej – dwa przykłady	36
	Niezależne Kościoły i ruchy religijne	38
	Nowe grupy społeczne – tworzenie się klas	39
IV.	Główne idee postępu	43
	Ruch panafrkański: początki i pierwsze cele	44
	Jedność narodowa	45
	Twórcy nowoczesnego nacjonalizmu: Afryka Zachodnia	47

Głos Afryki w Afryce Południowej	48
Polityka asymilacji	49
Afryka Północna: islam i nacjonalizm	50
Podsumowanie. Opór i przystosowanie	55

CZĘŚĆ II.

Kolonializm zagrożony, 1930–1945

V. Systemy kolonialne i wielki kryzys	59
Gospodarka kolonialna: gospodarka zależna	59
1929: załamanie gospodarcze	62
Budżety kolonialne: wydatki rządowe w latach 30. XX w.	64
Nowe konflikty między państwami kolonialnymi	69
VI. II wojna światowa, 1939–1945	71
Przebieg wojny	71
Udział Afryki	71
Konsekwencje udziału Afrykanów w wojnie	73
Międzynarodowa równowaga sił	75
VII. Ku nowoczesnej polityce	78
Od plemienności kolonialnej do nowoczesnego nacjonalizmu	78
Nowi ludzie, nowe organizacje	82
VIII. Kolonializm w kryzysie	88
Oslabienie systemu kolonialnego	89
Od partii elitarnych do ruchów masowych	96
Podsumowanie. Czynniki zmian, 1930–1945	99

CZĘŚĆ III.

Ofensywa nacjonalistów

IX. Warunki dekolonizacji	105
Rachunek państw kolonialnych	105
Powinność nacjonalistów	108
Odziedziczone problemy	109
Dwa wyjątki: Liberia, Etiopia	109
X. Wciąganie flag narodowych: Afryka Północno-Wschodnia	115
Egipt: od partii Wafd do Nasera	115
Sudan, Somalia, Dżibuti, Erytrea	117
XI. Libia i Maghreb	120
Tunezja i Maroko	121
Algieria: najbardziej zacięta walka	123

XII. Na południe od Sahary: kolonie francuskie	126
Zmiany i odpowiedź na nie	127
Ograniczona niepodległość	130
Interesujące porównanie?	135
XIII. Brytyjska Afryka Zachodnia	136
Różne poglądy i priorytety	137
Nigeria: przebudzenie olbrzyma	138
Wstrząsy na Złotym Wybrzeżu: Ghana nabiera kształtu	139
Sierra Leone i Gambia	142
XIV. Afryka Wschodnia i Środkowa: brytyjskie kolonie osadnicze	144
Tło konfrontacji	144
Tanganika i Zanzibar (Tanzania): duży krok w stronę niepodległości	147
Rywalizacja w Ugandzie: dla kogo niepodległość?	148
Kenia: trudna droga do wolności	150
Afryka Środkowa: federacja osadników	152
Malawi i Zambia: obalenie władzy osadników	153
Rodezja: republika osadników	153
XV. Inne kolonie: belgijskie, portugalskie, hiszpańskie	156
Represje władz Belgii i ich fatalne skutki	156
Wojny o niepodległość w koloniach portugalskich	159
Postkolonialna spuścizna Hiszpanii	161
XVI. Lata 80. XX w.: nierozwiązane problemy	162
Republika Południowej Afryki: nowe rasistowskie cele	162
Namibia	165
Opór w Afryce Południowej	166
Obleżona, ale wciąż niebezpieczna	170
Podsumowanie. Walki o niepodległość	175

CZĘŚĆ IV.

Odzyskana wolność: rozwój i problemy

XVII. Historia zaczyna się od nowa	179
Obywatele świata	181
Rewolucja w edukacji	182
Nowi artyści, nowe dziedziny sztuki, dziennikarstwo	188
Rozwój przedsiębiorczości	189
Zdobyte niepodległości: przegląd	190
XVIII. Stabilność państw	192
Ile niepodległości? „Neokolonializm”	192
Skutki podziałów	193

Trzy okresy eksperymentowania	194
Początki niepodległości	195
Szukanie rozwiązań	204
XIX. Rozwój	211
Spuścizna gospodarcza	211
Eksport czy jedzenie?	213
Wzrost liczby i wędrowni ludności	214
Znaczenie rozwoju	216
Planowanie krajowe i infrastruktura	224
XX. Jedność	236
Nowa wizja jedności	237
Panafrorykanizm i OJA	242
OCAM, Liga Arabska	244
Nowe kroki ku współpracy regionów	246
XXI. Ku odbudowie Afryki: przegląd i podsumowanie	248
Czy państwo narodowe zdało egzamin? Powrót do starych wzorów państwowości	249
Debata publiczna	251
Korzyści z samodzielnego rozwoju	252
Inwazja i wywłaszczenie: rzeczywistość kolonialna	254
Odległa, lecz dająca do myślenia paralela	255
Od wywłaszczenia do trybalizmu	257
Kwestie religijne	258
Czas na rozwiązania afrykańskie?	261
Kalendarium najważniejszych wydarzeń	264
Daty niepodległości afrykańskich krajów	268
Propozycje lektur	270
Literatura w języku polskim (opracowała Hanna Rubinkowska-Anioł)	273
Wykaz skrótów	275
Indeks nazwisk	278
Spis map	281
Spis tabel	282